

Omaishoitajat

Erityisasiantuntija
Kaisa Huuhtanen
Ikäteknologiakeskus
7.5.2020

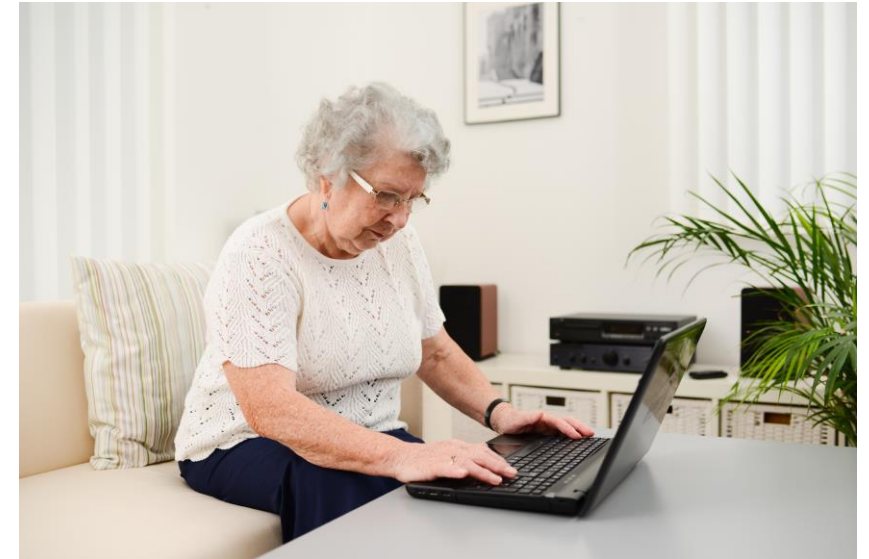
**Teknologia kuuluu
kaikille!**

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

Vallin Ikäteknologiakeskus

- Asiantuntijakeskus, jonka tehtävänä on
 - Edistää ikäihmisten osallisuutta digitalisaatiossa
 - Lisätä alan toimijoiden yhteistyötä
 - Teknologiaverkosto
 - Järjestöjen digiverkosto
 - Kansainväliset verkostot
 - Välittää tietoa ikäteknologiasta
 - Tekee selvityksiä
 - Tuottaa oppaita ja raportteja
 - Vaikuttaa siihen, että iäkkäiden käyttäjien tarpeet huomioidaan teknologian kehitystyössä ja yhteiskunnallisessa keskustelussa

Valli

- Valtakunnallinen asiantuntijajärjestö
 - Kehittää vanhuspalveluja
 - Järjestää koulutusta ja konsultaatiota
 - Tarjoaa ajantasaista tietoa vanhustyön kentän kehityksestä, muutoksista ja tulevaisuudesta
 - Tekee edunvalvontatyötä
 - 70 jäsenjärjestöä
 - Hyvät yhteydet keskeisiin vanhusalan toimijoihin ja päätöksentekijöihin

**Teknologia kuuluu
kaikille!**

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

Minä

- Terveydenhoitaja
 - Hoitotyössä 90 -luvun lopulta
 - n. 10v kotihoidossa
- Hyvinvointiteknologian insinööri
 - Teknologiakoordinaattorina Vantaalla
 - KÄKÄTE!
- Käyttäjäkeskeisen suunnittelun MBA
 - Apotti
 - Ikätekniologiakeskus

Ikäteknologia

- Teknologiaan nojaava tuote tai palvelu on ikäteknologiaa, jos
 - Suunnittelussa huomioitu ikääntyneiden tarpeet
 - Käytettävyys!
 - Säädettävä kirkkaus ja äänenvoimakkuus
 - Riittävän isot painikkeet
 - Muistinvaraisten toimintojen välttäminen
- Vaikka tuotteen käyttäjä mielletäisiin ikääntyneeksi, se EI OLE ikäteknologiaa, jos näitä ei ole huomioitu!
 - VS-mittarit
 - Kuulokojeet

vs. Älykellot!

Ikääntyneet ja teknologia, haasteita

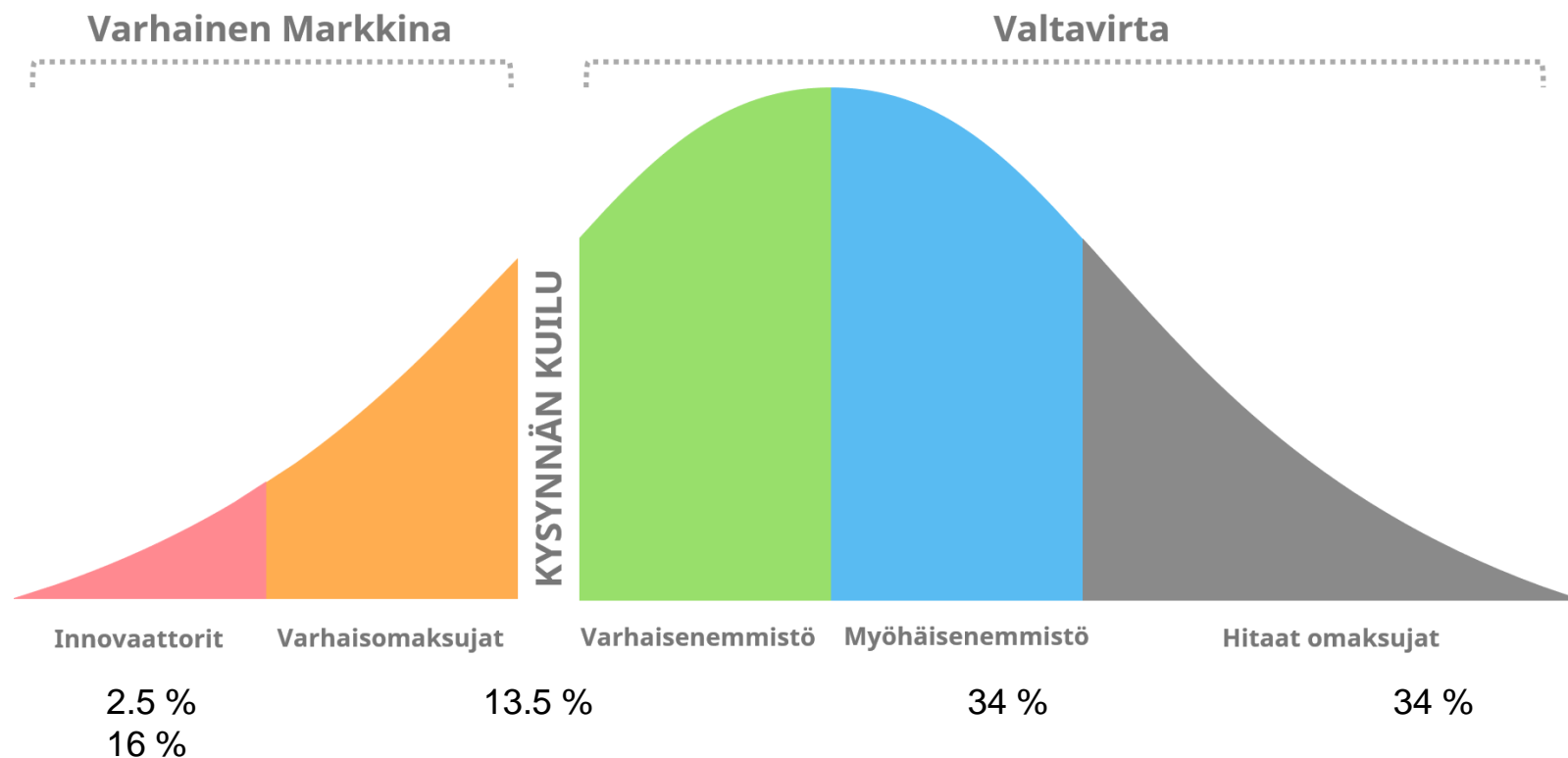
- Ikääntyneet EIVÄT OLE homogeeninen ryhmä
- Teknologia kehittyy jatkuvasti
- Apua ja neuvontaa on vaikea saada
 - Ei puhuta samaa kieltä
- Ikääntyneet eivät ole tietoisia teknologiasta ja ratkaisuista
- Kehittäjät eivät ole tietoisia käyttäjien kokemuksesta
- Käyttäjiä ei osallisteta tarpeeksi
 - Miten eri maailmat saadaan kohtaamaan?
- Kehittäjät eivät ole tietoisia toisistaan
- Kehitystyöstä puuttuu pitkäjänteisyys
 - Pilottikulttuurin haasteet

Yhdenvertaisuus, itsemääräämisoikeus, mahdollisuus kokea itsensä täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseneksi

Teknologia

- Maailma digitalisoituu
 - Vauhti kiihtyy
 - Lähes kaikki hyvän arjen elementit ovat (ainakin osittain) siirtyneet digitaaliseen maailmaan
 - (Työ/opiskelu)
 - Päivän kotityöt
 - Asioiden hoitaminen
 - Harrastukset
 - Sosiaaliset suhteet
 - Rentoutuminen ja lepo

Uuden teknologian omaksuminen

Kuva: Viima

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

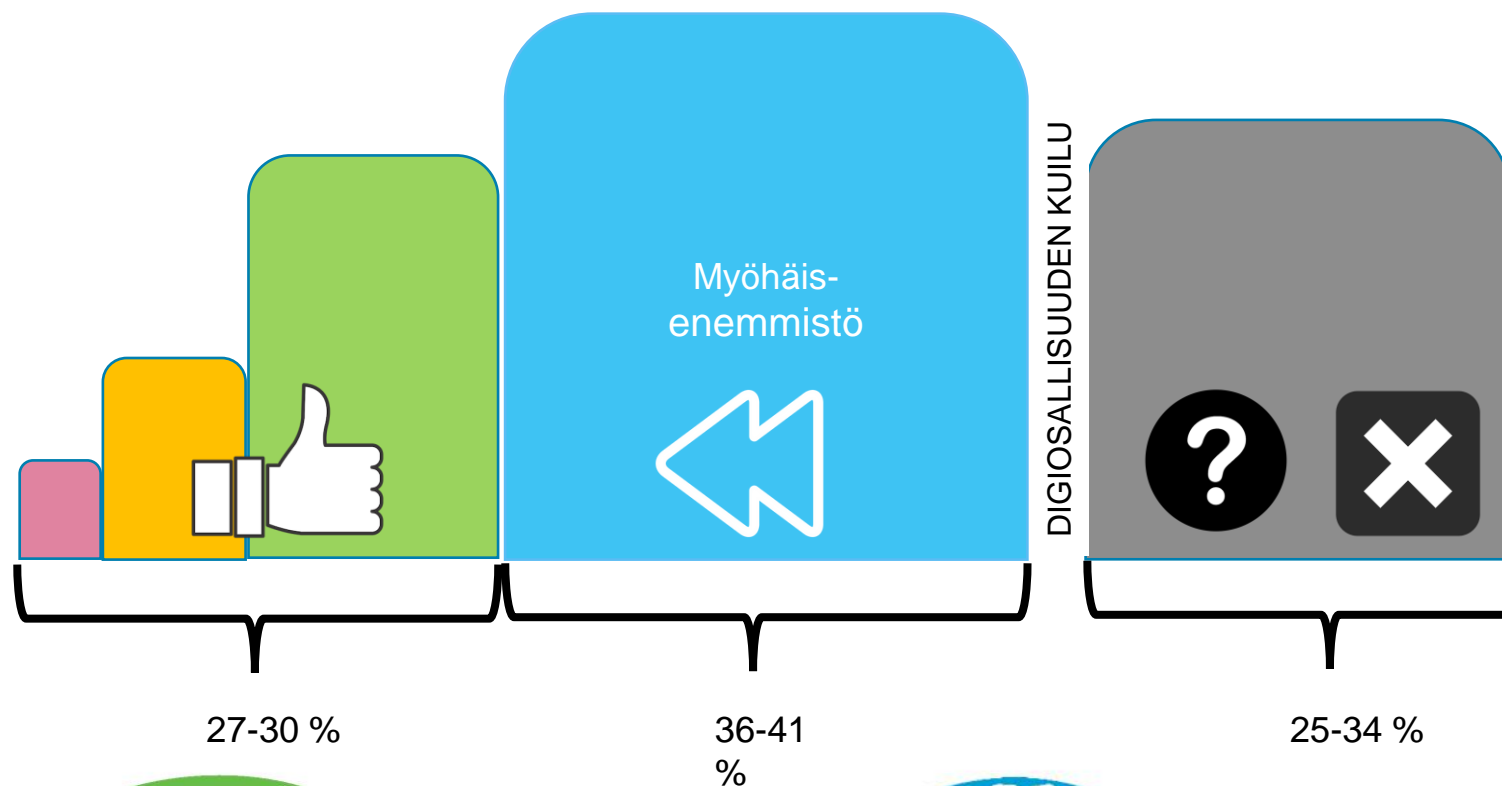

Ikäteknologia
keskus.

Ikäteknologiakeskuksen selvitys
2019

+75-VUOTIAAT

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

Ikäteknologia
keskus.

Mistä apua?

- Usein omaiset/läheiset neuvovat
 - Osalla on valtakirja tai edunvalvontavaltuutus mutta osalla ei...villit käytännöt, ohjeistusta ja tietoa tarvitaan lisää
- Erilaisia Digiopastushankkeita
 - Useat eri tahot tarjoavat
 - Tarve on valtava:
 - Yli puoli miljoonaa +65v suomalaista on digiyhteiskunnan ulkopuolella!
 - Kenelle opastus kuuluu ja kuka maksaa?
 - Mitä pidemmälle yhteiskunta digitalisoituu, sitä kauemmaksi ulkopuoliset ajautuvat
- Ikääntyneet ovat koko elämänsä ottaneet uutta teknologiaa käyttöön!

Mitä voimme tehdä?

- Digiopastus
 - Tuen helppo saatavuus
 - Tuki läsnä arjessa
 - Lähtökohtana elämäntilanne
 - Koulutus sinällään ei auta
 - Saatava ”yhdeältä luukulta”
 - Digiopastus ja sote-neuvonta
 - Henkilökunta koulutettava digiopastukseen
 - Asiointipisteissä (KELA yms)
 - Hoitotyössä
 - Kaikkialla, missä toimitaan digin ja asiakkaiden rajapinnassa
- Tarvitaan ”digiministeriö”
 - Yksi taho, jolla on langat käsissään

Teknologiaa vai apuvälineitä?

- Teknologisen tuotteen ja apuvälineen raja hämärtyy
 - Turvapuhelin – turvaranneke – älykello
- Missä vaiheessa on kyseessä apuväline?
 - Kuka hankkii apuvälineen?
 - Kuka vastaa huollosta?
 - Tasavertaisuus?

Apuvälineitä

https://www.valli.fi/wp-content/uploads/2019/11/ITK-opas_kolmas_korjattu_painos.pdf

- **LIKKUMINEN:**

- (Äly)Rollaattorit
- Tuolihissit
- Aktiivituoli
- Paikannussovellukset
- Exoskeleton

Apuvälineitä

- **PESEYTYMINEN:**
 - Laskeutuvat lauteet
 - Esteetön kylpyamme
 - Pesevä WC-istuin
 - Avustava WC-istuin
 - Peseytymisen pienapuvälineet

Ikäteknologia
keskus.

**Teknologia kuuluu
kaikille!**

Apuvälineitä

- **KEITTIÖ JA RUOKAILU:**
 - Sähkösäätöiset keittiökalusteet
 - Menuumat
 - Ateriapalvelut
 - Ruoan nettikauppa
 - Syöttörobotti
 - Keittiön ja syömisen pienapuvälineet

Ikätekniikka
keskus.

**Tekniikka kuuluu
kaikille!**

Apuvälineitä

- **ASUMISTURVALLISUUS:**
 - Sähkölukko, kulunvalvonta
 - Digitaalinen ovisilmä
 - Liesivahdit ja –ajastimet
 - Älykkäät pakovaroittimet
 - Varoitin – ja sammutusjärjestelmät
 - Turvajärjestelmät

Apuvälineitä

- **HENKILÖTURVALLISUUS JA AVUNSAANTI:**

- Kännykän hälytinpainike
- 112-sovellus
- Turvapuhelin lisälaitteineen
- Paikantimet
- Älylattiat
- Kukkatolpat yms

Ikätekniikka
keskus.

**Tekniikka kuuluu
kaikille!**

Apuvälineitä

- **MUISTIN AVUKSI:**
 - Lääkekellot
 - Lääkitysrobotit
 - Ajastimet
 - Erilaiset hälytinsovellukset
 - Trackerit avaimille yms pientavaroille

Tietoa

- Teknologisia ratkaisuja ja laitteita tuottavista yrityksistä, mainoksista
- Esteettömyys- ja korjausneuvonta-palveluista
- Näyttelytiloista ja kokeiluympäristöistä
- Messuilta ja tapahtumista
- Nettisivuilta
- Järjestöistä
- Oppaista ja esitteistä

Mitä ja mistä käyttöön?

Mitä on jo käytössä?

- Mikä on jo tuttua
- Mihin olemassa olevat taidot riittävät
- Miten voisimme hyödyntää uudella tavalla?

- Miten saada ihmiset innostumaan mukaan?
 - Oma kiinnostus/sisältöä omaan elämään

- Tukimahdollisuudet vaihtelevat kunnittain/sairaanhoitopiireittäin
 - Kannattaa olla terrieri!

Kiitos!

kaisa.huuhtanen@valli.fi

<https://www.valli.fi/tyomuotomme/ikateknologiakeskus/>

**Teknologia kuuluu
kaikille!**